

NÓGRÁDI GÁBOR

AKIT
KERESNEK:
JESUA

MÓRA
plusz

NÓGRÁDI GÁBOR

**AKIT
KERESNEK:
JESUA**

MÓRA KÖNYVKIADÓ

Borítóterv:
HITKA VIKTÓRIA

A könyv megjelenését támogatta a

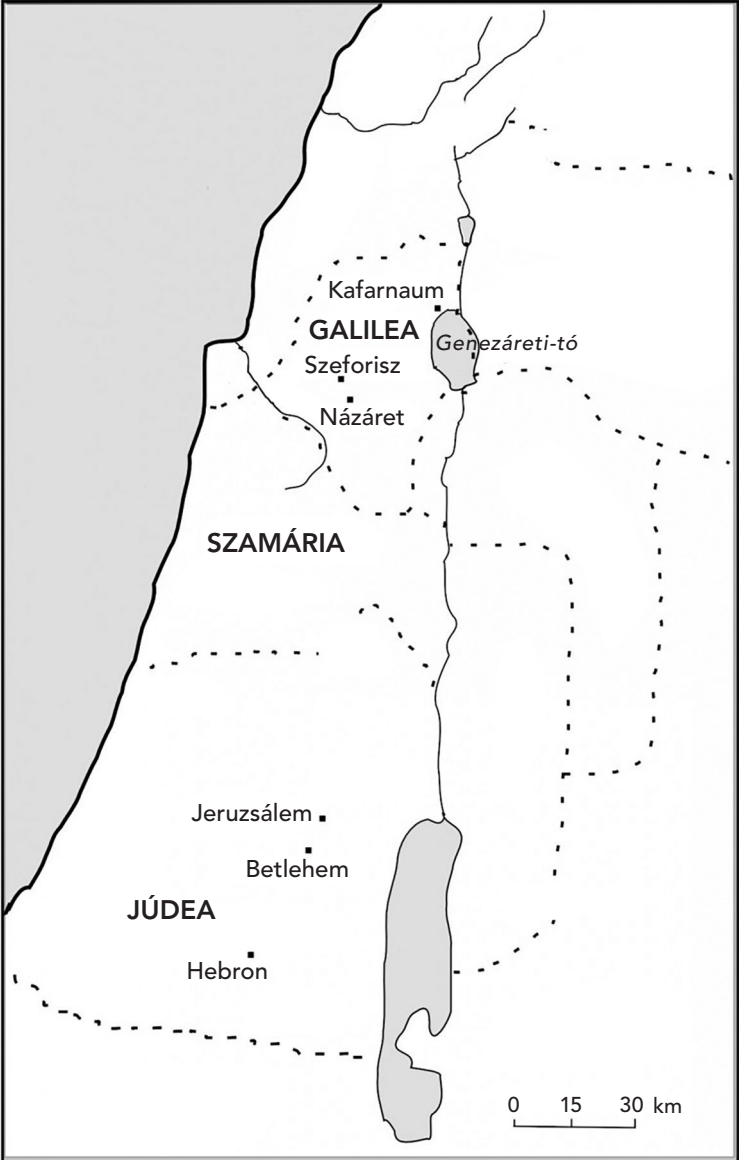

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása — beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánosságához közvetítését — szigorúan tilos!

A kiadó könyveit kedvezménnyel
megrendelheti webáruházunkban:
www.mora.hu

© Nógrádi Gábor, 2024
© Móra Könyvkiadó, 2024

Nyomozás egy tizennégy éves fiú után	5
Félelem az orgyilkosoktól	9
Ebéd izgalmakkal	13
Menekülni lehetetlen	19
Kit keresnek a katonák?	22
A rabbi mindent tud?	26
Kit rejt a barlang?	29
A szív sebeit ki kötözi be?	33
Miért gyilkolták meg a betlehemi kisdedeket?	37
Ágyszállítás hazugsággal	41
A betlehemi történet	46
„Megmentette őt kezükből”	52
Találkozás a kútnál	55
A megrendelés	63
Mária jogos aggodalma	71
Ki érkezik Szeferiszból?	75
József új segédje	81
Néma gyerekeket anyjuk sem érti	88
A Messiás nem tudja, hogy ő a Messiás?	91
A kecske és a saskeselyű	97
Kelj fel, és járj!	100
Kotüsz átlátszó hazugsága	103
Ki kit szeret, és hogyan?	110
A római ajándéka	115
Kések a köszörűkövön	121
Egy szép fényes éjszaka	127
Az igazság órája	132
És felkel a nap	139
És az élet megy tovább...	143

Nyomozás egy tizennégy éves fiú után

A két lovas katona meggyvörös és fekete színű paripáján egymás mellett léptetett a názareti házak közötti úton.

A vörös színű lovon magas, izmos, szép fiatal férfi ült, a római Marcus, Augustus császár legionáriusa. A fekete ló nyergében idősebb, vastag szemöldökű, tésztaképű, alacsony figura terpeszkedett, a trák Kotüsz, Galilea tartomány zsidó uralkodójának, Heródes Antipásznak a testőre.

Mindkét katona könnyű, rövid dárdát tartott a kezében. Ez a fajta lándzsa ugyan nem tudta átütni az ellenség vértetét, mint a nehezebb és hosszabb *pilum*, de Názáret lakosai közül senki sem viselt páncélt. Csupasz testükön pedig ez a rövid dárda is úgy suhant volna át, hogy csont sem állja útját, ha éppen arra kerül a sor, hogy ledöfjék őket.

A két katona felszerelésében sok különbség nem volt. Heródes Antipász, aki apjához, Nagy Heródeshez hasonlóan hűségesen szolgálta a római császárt, még a testőrei ruházatában, fegyverzetében is utánozta a római világbirodalom katonáit. Mindkét lovas derekán kard volt, hosszúkás, ovális pajzsukat a hátukra erősítették.

Rövid ujjú, térdig érő tunikájukat téglalap alakú vaslemezekből álló, bőrszíjjal összekötött könnyű vért fedte. Lábszáruk fedetlen volt, ágyékkötőjüket csak a tunika takarta. Fejükön rézszínű sisak csillogott az erős galileai napsütésben. A római sisakján a ló sörényéhez hasonlító tollforgó díszelgett. Lábujjaik kikandikáltak a szíjaktól font saruból.

Legyek és más repkedő rovarok hada kísérte zümmögve az erősen izzadó fegyvereseket, akik már napok óta nem

jutottak hozzá, hogy tetőtől talpig megfürödjenek. Jeruzsálemben a római szokásoknak köszönhetően sok vizesmedence volt, de a zsidó falvakban csak egy-két rituális, vallási fürdő, és azokban pogány katonáknak tilos volt megmerítkezniük.

A két katona és sok száz fegyveres társuk különleges nyomozás ügyében járta Palesztina zsidók lakta tartományait.

A katonáknak egy tűt kellett megtalálniuk a széna-kazalban. Pontosabban egy zsidó fiút kerestek, aki körülbelül tizennégy évvel azelőtt a Jeruzsálem melletti Betlehemben született.

Heródes Antipász azt ígérte, ezer dénár üti a markát annak, aki előkeríti a kölyköt, és a trónja elé viszi élve vagy halva.

Ezer dénár abban az időben hatalmas összeg volt. Egy római legionárius öt év alatt kapott ennyi zsoldot, amiből még levonták az étele, az itala, a ruházata, mi több, a fegyverzete árát is.

*

Egy holdtöltével korábban Heródes Antipász, Galilea ura tombolt, amikor legfőbb csillagjosa, a Fél szemű Joákim azzal a hírrel ébresztette az éjszaka közepén, hogy a zsidók messiása él.

– A csillag...! – lihegte a hosszú fehér szakállú látnok, aki fél szemére vak volt. A dühöngő uralkodó ütötte ki a szemét néhány éve, amikor Joákim azt jósolta neki, hogy iszonyú kínok között fog meghalni.

– A fényes csillag... Betlehem felett, uram! – hörgött rémülten a mágus. – Megint megjelent! Ugyanaz, mint

tizennégy éve! Amelyik a napkeleti bölcseknek megjósolta a zsidó király, a megváltó Messiás eljövetelét, uram!

– Mi?! Micsoda?! – vicsorgott Heródes Antipász, és kövér teste a szolgák segítségével kigurult az ágyából. – Az nem lehet! Apám parancsára minden két éven aluli kölyköt megöltünk! Minden fiút! Ott voltam! Láttam! Öltem!

A csillagjós leborult a földre, és homlokával megérintette a padlót.

– A csillagok igazat mondanak, uram! Nézd meg magad!

És Heródes megnézte. Az a fényes csillag valóban ott ragyogott a Jeruzsálemhez közeli Betlehem felett. Soha olyan csillagot, soha olyan ragyogást még nem látott emberi szem!

– Megkeresitek azt a Messiást, azt a „zsidó királyt”! – üvöltötte a testőrparancsnokának. – Megkeresitek és megölitek! Ezer dénárt kap, aki megtalálja és idehozza élve vagy halva! Menj a császári helytartóhoz, adjon római katonákat! Együtt, párban menjetek faluról falura, városról városra, míg rá nem bukkantok arra az átkozott kölyökre! Ebben az országban csak egy zsidó király lehet! És az én vagyok!

*

A két katona lassan lovagolt a házak közötti szűk názáreti úton.

Széles hátú paripáik szőre úgy csillogott a déli nap-sütésben, mintha olajjal kenték volna be. Ezeket az állatokat biztosan jobban táplálták, mint a római császár és Heródes Antipász uralma alatt sínylődő zsidókat. Galilea népe kenyéren kívül legfeljebb kását evett mindennap. Kása volt kásával, mert Heródes és a rómaiak adószedői

összeszedték, amit találtak. Aki nem tudott fizetni, azt megkínozták, vagy az adó fejében elvitték a gyereket rab-szolgának. Az emberek persze mindent – kecskét, bárányt, baromfit, gabonát – inkább odaadtak, mint a gyerekeiket. Ezért nem voltak állataik, ezért ettek kását mindennap. Még kutyát sem lehetett látni a faluban. Azokat legalább az ételmaradékokkal etetni kell. De ételmaradék nem volt.

A két katona többnyire némán ügetett egymás mellett. Már mindent megbeszéltek, ami megbeszélhető egy római és egy trák fegyveres között: életet és halált, nőket és férfiakat, múltat, jelent, ételt, italt, császárt és királyt.

Csak egyetlen témáról nem lehetett a trákkal beszélni.

Kotüsz, aki már tizenöt éve szolgált Palesztina földjén, előbb Nagy Heródes, aztán a fia, Heródes Antipász testőrségében, ott volt Betlehemben. Részt vett a tizennégy évvel korábbi vérengzésben. Nagy Heródes király parancsára minden kétévesnél fiatalabb gyereket kardélre hánytak. Pontosabban az újra megjelenő fényes csillag szerint egy fiút nem. Őt nem találták meg.

– Mikor meséled el, Kotüsz? – kérdezte a római talán már századjára, de a trák hallgatott.

– Hányat öltél meg, Kotüsz? – kíváncsiskodott a római, mint unalmas útjuk során már annyiszor. – Hármat? Ötöt? Többet? Szóval többet...!

A trák hallgatott.

– Nagy teher ülhet a melleden azzal a Betlehemmel – morogta a római. – Könnyíts a lelkeden! Mivel döfted le a kölyköket? Karddal? Vagy inkább lándzsával?

– Kérdezgetés helyett inkább figyelj! – dörmögött a trák, és oldalt pislantott. – Itt még nem voltunk. Ki tudja, mi vár ránk! Nem lesz több kérdésed késsel a melledben!

Félelem az orgyilkosoktól

Názáret alacsony, szegényes házai között úgy lovagolt egymás mellett a két katona, hogy közben jobbra-balra sunyítottak. De még hátrafelé is vetettek egy-egy gyors pillantást.

Jobb félni, mint megijedni.

Róma többnyire igyekezett megértő és türelmes lenni az uralma alatt tartott országokkal. A legtöbb római császár úgy gondolta, hogy kevesebb gondja-baja lesz, ha türelmes az alattvalókkal, mint ha türelmetlen. Más a vallásuk? Legyen! Mások a szokásaik? Kit zavarnak? Ha be lehet hajtani tőlük az adót, akkor imádkozhatnak bármely istenhez, vagy fejen is állhatnak reggeltől estig.

A hatalmas Római Birodalom legtöbb alattvalója Pannóniától Britanniáig, Galliától Egyiptomig némi kezdeti ellenkezés, csetepaté és háborúskodás után általában nem is lázongott. Sőt! Sok nép még örült is, hogy római módra vízvezetéket, csatornát és utat építtetett területükön a császár.

A zsidók nem így éreztek. Az Örökkévaló választott népének tartották magukat írásban rögzített történetükkel, törvényeikkel, szigorú hétköznapi szabályaikkal, amelyekből életük árán sem engedtek. Igaz, közülük a legtöbben a római uralom alatt behúzták a nyakukat, és morogva meg adót fizetve próbáltak túlélni, mert féltek. No meg felelősek voltak a családjukért. Ám Palesztina zsidók lakta tartományaiban számtalan lázadó akadt, akik nem tűrték el Augustus császár igáját. És nemcsak a római igát gyűlölték, de azokat a zsidókat is, élükön Heródes királlyal, akik alázattal szolgálták a császárt.

Ezeket a lázongókat *zelótáknak* nevezték. És ezen belül is a legelszántabb, legelvetemültebb csoport a *szikáriusoké* volt.

Ez a kis orgyilkos csapat csak az Örökkévalótól félt, senki mástól. Rövid törüket ruhájukba rejtették, és ha alkalom adódott, leszúrták a római katonákat, ledöfték Heródes kémjeit meg az elnyomó hatalommal lepaktált zsidókat. Ha nem tudták megközelíteni az áldozatukat, messziről hajították a kést a mellükbe vagy a hátukba, olyan erővel és olyan pontosan, hogy egy római cirkuszban is felléphettek volna a mutatványukkal.

Még azokat a zsidó társaikat is meggyilkolták, akik beleszerettek egy idegenbe, egy más vallásúba, egy pogányba. Piacon, templomban sem lehetett senki biztonságban. A szikáriusok az embertömegben egy pillanat alatt ledöfték, akit bűnösnek, hitük árulójának gondoltak, és aztán ők kiabáltak a lehangosabban, hogy „Segítség! Segítség! Itt megölték valakit!”. Ezért aztán nem gyanakodtak rájuk.

A római légió kapitányai és Heródes testőrparancsnoka sokszor figyelmeztették a katonáikat, hogy óvakodjanak a szikáriusok törétől. Ezzel magyarázható a két lovas sűrű pislogása oldalt és hátrafelé Názáretben. De a fegyveresek senkit sem láttak, akitől tartaniuk kellett volna.

Érkezésük híre villámgyorsan eljutott mindenhová. A falvaknak szerte a világon ezer szemük van akkor is, ha nem látszik. A názáreti zsidók elbújtak a házukban, amint a katonák feltűntek a faluba vezető úton. Féltek az emberek. Ahol elnyomás van, ott mindenki fél. Félnek, akik uralkodnak, és félnek, akiken uralkodnak.

Váratlanul, az egyik ház mögül alacsony, zömök fiú bukkant fel a két lovas katona előtt. Fialat volt, szinte még gyerek. Fehér színű, de kissé piszkos, térdig érő hosszú

köntös fedte a testét, amit a derekán egy kötédarabbal fogott össze.

Valamit rágott. Talán egy levelet vagy gumót kaphatott le az út szélén zöldellő növényekről. Rágott és köpködött.

Erős szálú sötét haja borzasan meredezett összevissza, mint egy gondozatlan kiskölyöké, fekete szeme élesen villogott, akár egy lázadó zelótáé.

A katonák a fiú felé fordították a dárdájukat. Ki tudja, mi lakik egy zsidó kamasz lelkében? Lehet, hogy a köpenye alatt tör van, és a késdobálás mestere. Vagy parittyát rejteget a hozzá való kővel. Az ifjú Dávid azzal találta fejbe a hatalmas Góliátot.

– Megáll! – kiáltott a fiúra a magasabb, sovány legionárius, a Marcus nevű. – Megáll! Neve?

A katona három éve szolgált Palesztinában. Még nem beszélte valami jól a zsidók nyelvét. A társa tizenöt év után már sokkal jobban tudott arámiul, de először mindig a rómainak volt joga megszólalni. Róma uralkodott Heródeszen, Heródes pedig uralkodott a zsidókon. (Kin uralkodtak a zsidók? Saját magukon, hogy ne lázadjanak fel évente.)

– „Neve?” – kérdezett vissza pimaszul a fiú, és megállt.
– A nevemet kérdezi? Úgy kérdezze, hogy: mi a neved?
– Válaszol! – horkant fel a katona, és a szeme dühösen villant: – Mi a neve?

– János! – mondta a szemtelen kis zsidó. – János a nevem.

– Hány éves? – kérdezte a katona.

– Tizenöt!

– Apa?

– Zakariás volt. Meghalt.

– Anya?

– Erzsébet.

– Születés, hol?

– Hebronban. Júdeában – mondta a fiú, és büszkén hozzátette: – Hebron városában, ahol ősatyánk és ősanyánk, Ábrahám meg Sára sírja van.

– Nem ő az – morogta Kotüsz a társának görögül. – Idősebb, és nem Betlehemben született, ha igazat mond.

– Mért ne mondana igazat? – jegyezte meg ugyanolyan halkán a római. – Nem tudja, kit keresünk.

Aztán intett a dárdájával a fiúnak, hogy elmehet.

János nem mozdult. Tudott annyira görögül, hogy a *nem* szócskát megértse, és a Betlehem névhez még a görögre sem volt szüksége.

– Kit keresnek? – kérdezte, mintha segíteni akarna.

A trák rászegezte a dárdáját.

– Tűnj el! – kiáltotta arámiul. – És örülj, hogy élsz!

– Persze, örülök... – mondta a Jánosnak nevezett fiú, és morgott valamit a Messiásról, aki Absalom rabbi szerint hamarosan eljön, elsodorja Izrael ellenségeit, mint port a szél, és új, igazságos, boldog világot teremt a zsidók számára.

Ezt a morgolódást persze a távolodó fegyveresek már nem hallották.

Ebéd izgalmakkal

A félhomályos helyiségben kilencen ebédeltek a földre terített szőnyegeken, párnákon. Három felnőtt és hat gyerek.

A családfő, József, örök helyén, az asztalfőn trónolt. Magas, sötét bőrű férfi volt, fekete szakálla a melléig, göndör haja a válláig ért. Mellette, egymással szemben két asszony ült: Mária, József felesége és Erzsébet, Mária unokatestvére.

Máriát, a szép arcú, barna, álmodozó szemű asszonyt a zsidó nőkhöz hasonlóan a sovány táplálék és a sok munka formálta csinosná. Erzsébet, akinek János fia igen későn született, ráncoktól szántott homlokú, hófehér hajú özvegy volt.

Mellettük, az asztal két oldalán, Mária és József fián, Jesuán kívül még öt gyerek kucorgott: Rebeka, Júda, Jakab, Simon és a legkisebb, Mirjam. Ők ötven József testvéreinek a csemetéi voltak. A gyerekek édesapja és édesanyja néhány évvel azelőtt tért meg a Teremtőhöz. A férfit egy elfertőződött seb, az asszonyt ismeretlen lázas betegség ragadta el Kafarnaum városában, a Genezáreti-tó partján, ahol éltek. Harmincévesek sem voltak.

Az elárvult kicsiket József és Mária magukhoz vették. Azóta Názáretben éltek szinte Jesua és János édestestvéreiként.

Jesua és Rebeka már nem voltak gyerekek. A fiú a tizenegyedik életévéhez közeledett. Gesztenyebarna haja vállig ért, és külseje – sápadt, ovális arca, kék szeme – eltért a galileai zsidók szokásos kinézetétől.